

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๕๐๓/พ/๖๗๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ศ23410

วันที่ : ๑6004/60

ภ น ๕

วันที่ : 03 พ.ค. 60 เวลา : 14:32

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖

กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ผลการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๑๔๔๔ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานหลักดำเนินการพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามข้อสั่งการของรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) และแจ้งผลการพิจารณาให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เพื่อปฏิบัติตามข้อสั่งการของรองนายกรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าว กระทรวงการคลังได้มอบหมายให้กรมศุลกากรจัดการประชุมร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย และศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เข้าร่วมการประชุมเพื่อพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ในวันอังคารที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ เวลา ๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๕ ชั้น ๒ อาคาร ๑ กรมศุลกากร ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศ ศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย และศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ไม่ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวแต่อย่างใด

ในการนี้ กระทรวงการคลังขอแจ้งสรุปผลการประชุมดังต่อไปนี้

๑. การกำหนดอาณาเขตของราชอาณาจักร ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นควรให้พิจารณาความเหมาะสมของการจัดทำกฎหมายเฉพาะ เพื่อกำหนดอาณาเขตของราชอาณาจักรให้ชัดเจน เนื่องจากกฎหมายศุลกากรไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่า “ราชอาณาจักร” ไว้ จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายได้นั้น ที่ประชุมเห็นควรให้กรมศุลกากรดำเนินการศึกษาความเหมาะสมในการยกร่างกฎหมายตามข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ โดยให้คำนึงถึงบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982: UNCLOS) และแนวทางการยกร่างกฎหมาย เพื่อกำหนดอำนาจของหน่วยงานภาครัฐเหนืออาณาเขตทางทะเล ตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศที่ได้เคยให้ไว้ในการประชุมต่างๆ ด้วย

๒. ข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ เรื่องการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายศุลกากรนั้น แต่เดิมร่างพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ มีบทบัญญัติกำหนดให้ภาคเอกชนสามารถเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิจารณา

/อุทธรณ์...

อุทธรณ์ได้ แต่บทบัญญัติดังกล่าวได้ถูกตัดออกไปในขั้นของการตรวจพิจารณาโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เนื่องจากเห็นว่า บุคคลที่จะเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้นั้น จะต้องเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา จึงต้องเป็นบุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น ประกอบกับ ในทางปฏิบัติ กรมศุลกากรสามารถเชิญผู้ประกอบการเข้าร่วมชี้แจงข้อเท็จจริงหรือจัดส่งข้อมูลให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ใช้ประกอบการพิจารณาให้คำวินิจฉัยได้อยู่แล้ว ในกรณีที่มีประเด็นข้อสงสัยหรือในกรณีที่ ต้องการข้อมูลประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม ทั้งนี้ ที่ประชุมมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ก่อนการประชุมคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทุกครั้ง คณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการฯ จะต้องรวบรวมและจัดทำสรุป ประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ เป็นการล่วงหน้าอยู่แล้ว ซึ่งในขั้นตอนดังกล่าวคณะอนุกรรมการสามารถขอข้อมูลหรือเชิญผู้ประกอบการมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้ เช่นกัน ดังนั้น ภาคเอกชนจึงสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ของกรมศุลกากรได้ ตลอดกระบวนการดังกล่าว นอกจากนี้ ร่างมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งร่างพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. กำหนดให้การยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศ กำหนด ซึ่งกรมศุลกากรจะดำเนินการยกร่างประกาศกรมศุลกากรในเรื่องดังกล่าวโดยกำหนดให้ภาคเอกชน สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมายศุลกากรได้ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือกรณี ที่เห็นสมควรต่อไป

๓. การจัดทำระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย (National Single Window: NSW) ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นควรให้มีการจัดทำระบบ NSW และแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน ระหว่างกรมศุลกากรและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการพัฒนา ระบบ NSW ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยคำนึงถึงการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในภูมิภาคนั้น ที่ประชุมเห็นว่า ประเทศไทยมีความพร้อมในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างสมบูรณ์แล้ว ทั้งในเรื่องกฎหมายและในทาง ปฏิบัติ กล่าวคือ มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการ นำเข้า การส่งออก การนำผ่าน และโลจิสติกส์ พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลระบบ NSW ตามมติ คณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว โดยกรมศุลกากรและอีก ๓๕ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำและพัฒนาระบบ เชื่อมโยงข้อมูลของตนอย่างครบถ้วนแล้ว โดยมีเพียงบางหน่วยงานเท่านั้นที่ยังไม่สามารถเปิดให้บริการระบบ NSW ได้ เนื่องจากหน่วยงานที่จะรับส่งข้อมูลหรือประเทศปลายทางยังไม่มีระบบรองรับการเชื่อมโยงข้อมูล ดังกล่าว หรือยังขาดความพร้อมเรื่องกฎระเบียบภายในของตน ได้แก่ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ กรมศุลกากรและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเร่งผลักดันให้มีการเปิดให้บริการระบบ NSW อย่างเต็มรูปแบบโดยเร็ว และพัฒนา ระบบเชื่อมโยงข้อมูล NSW ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๔. ที่ประชุมฯ พิจารณาข้อสังเกตฯ ของคณะกรรมการฯ ต่อกรณีการเพิ่มบทบาทของ พนักงานศุลกากรในการประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการป้องกัน ยับยั้ง และ ขจัดการทำประมงผิดกฎหมายแล้วเห็นว่า อำนาจในการปฏิเสธการเทียบท่าของเรือเป็นอำนาจของกรมประมง ภายใต้มาตรา ๘๕ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนั้น กรมประมงจะต้องเป็นหน่วยงานที่มี หน้าที่ในการปฏิเสธเรือเข้าเทียบท่าและแจ้งข้อมูลเรือที่ทำการประมงผิดกฎหมายให้กรมศุลกากรทราบ เพื่อให้ กรมศุลกากรมีคำสั่งไม่อนุญาตให้เปิดระวางเรือต่อไป ทั้งนี้ กรมศุลกากรและกรมประมงได้เจรจาจัดทำบันทึก ความเข้าใจตามมาตรการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทำประมงผิดกฎหมายร่วมกันแล้ว เช่น กำหนดมาตรการตรวจสอบเรือ

การควบคุมการขนถ่าย การตรวจปล่อยสินค้า การตรวจสอบการผลิตแปรรูป และการส่งออก โดยทั้งสองหน่วยงานจะร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การเก็บข้อมูลสถิติ และการประชาสัมพันธ์เชิงรุก รวมทั้งจัดทำคู่มือระบบตรวจสอบย้อนกลับสำหรับผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น

๕. สำหรับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ที่เห็นควรให้มีการจัดทำข้อมูลสำหรับของนำเข้าที่ต้องได้รับใบอนุญาตก่อนนำเข้าในราชอาณาจักรให้ผู้นำเข้าทราบ เนื่องจากผู้นำของเข้าอาจไม่ทราบว่า จะต้องมีการขอใบอนุญาตสำหรับของที่ต้องการจะนำเข้า ทำให้เกิดปัญหาภายหลังจากที่นำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักรแล้วได้นั้น กรมศุลกากรได้แจ้งข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมว่า กรมศุลกากรได้จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลและรายการของต้องห้ามและของต้องกำกวดในการนำเข้าและการส่งออกไว้ใน Website ของกรมศุลกากรอยู่แล้ว โดยจะทำการปรับปรุงข้อมูลรายการของดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ พร้อมทั้งระบุหมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้โดยตรง นอกจากนี้ ในปัจจุบัน หน่วยงานที่กำกับดูแลของต้องห้ามและของต้องกำกวดได้มีการเผยแพร่ข้อมูลของดังกล่าวผ่านสื่อต่างๆ ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม กรมศุลกากรจะดำเนินการพัฒนาระบบ Website เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องผ่านทาง Website ของกรมศุลกากร (จัดทำระบบ Link ข้อมูล) ได้ต่อไป

๖. ข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ในเรื่องการจัดทำเกณฑ์การเปรียบเทียบปรับเพื่อระงับคดีในชั้นศุลกากรให้เป็นธรรมและสอดคล้องกับเจตนาและความร้ายแรงในการกระทำความผิดทางศุลกากร เนื่องจากมีการกระทำความผิดบางฐานที่เป็นเพียงการกระทำความผิดขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น เช่น การนำเข้าของเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้อำนาจอนุญาตหรือไม่แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบก่อน ซึ่งอาจแก้ไขให้ถูกต้องในภายหลังได้นั้น ที่ประชุมเห็นว่า กรมศุลกากรได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการระงับคดีในชั้นศุลกากร โดยคำนึงถึงความหนักเบาในการกระทำความผิดทางศุลกากรในแต่ละฐานความผิดไว้แล้ว และได้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้หลักเกณฑ์ในการระงับคดีในชั้นศุลกากรมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม สำหรับการกระทำความผิดฐานหลักเสี่ยงข้อห้ามหรือข้อจำกัดนั้น การระงับคดีในชั้นศุลกากรจะต้องคำนึงถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ควบคุมของดังกล่าวด้วย เพราะถือเป็นของที่ผิดเงื่อนไขตามกฎหมายนั้นๆ ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นว่า หากหน่วยงานที่กำกับดูแลของดังกล่าวแจ้งมายังกรมศุลกากรอย่างเป็นทางการว่าอนุญาตผ่อนผันให้นำของที่ไม่มีใบอนุญาตในขณะที่นำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักรได้ กรมศุลกากรก็จะดำเนินการตรวจปล่อยของดังกล่าว และเปรียบเทียบระงับคดีตามหลักเกณฑ์ของกรมศุลกากรต่อไป แต่หากหน่วยงานกำกับดูแลของดังกล่าวไม่อนุญาตหรือไม่แจ้งการผ่อนผันการนำเข้าให้กรมศุลกากรทราบ กรมศุลกากรก็ไม่สามารถดำเนินการตรวจปล่อยของนั้นได้

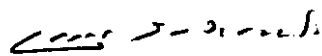
๗. ในส่วนของข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ในการเร่งรัดเจรจาจัดทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการผ่านแดนที่มีผลผูกพันประเทศไทยไว้แล้วก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. จะมีผลใช้บังคับ ให้มีระยะเวลาที่จะต้องนำของผ่านแดนออกไปนอกราชอาณาจักรให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ ด้วยเนื่องจากการกำหนดระยะเวลาให้ของผ่านแดนออกไปนอกราชอาณาจักรตามความตกลงระหว่างประเทศที่มีอยู่เดิมแตกต่างไปจากระยะเวลาที่ร่างพระราชบัญญัติฯ กำหนด ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันและอาจส่งผลกระทบต่อเจรจาจัดทำความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการผ่านแดนกับประเทศอื่นๆ ในอนาคตได้นั้น กรมศุลกากรได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ปัจจุบันความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการผ่านแดนที่ประเทศไทยถูกขนส่งสินค้าผ่านไปมีเพียงความตกลงระหว่างประเทศไทยและประเทศลาวเท่านั้น ซึ่งรัฐบาลของทั้งสองประเทศได้ดำเนินการเจรจาแก้ไขเพิ่มเติมความตกลงดังกล่าวแล้ว โดยมีกระทรวง

คมนาคมเป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่อง และที่ผ่านมากระทรวงคมนาคมได้เชิญผู้แทนกรมศุลกากรเข้าร่วมการเจรจาแก้ไขเพิ่มเติมความตกลงฯ แล้วครั้งหนึ่ง ซึ่งการแก้ไขระยะเวลาในการนำของผ่านแดนออกไปจากประเทศคู่สัญญาให้สั้นลง เป็นหนึ่งในประเด็นที่จะมีการเจรจาระหว่างกันด้วย ทั้งนี้ กรมศุลกากรจะเสนอให้กระทรวงการคลังมีหนังสือสอบถามความคืบหน้าในการเจรจาแก้ไขเพิ่มเติมความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการผ่านแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศลาว ตลอดจนผลักดันให้การแก้ไขเพิ่มเติมความตกลงดังกล่าวมีความสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อไป

๘. กรมศุลกากรได้แจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อรองรับการดำเนินการต่างๆ ตามร่างพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ตามที่คณะกรรมการฯ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า กรมศุลกากรได้จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองการจัดทำและปรับปรุงอนุบัญญัติศุลกากรขึ้น เพื่อกำกับดูแลและพิจารณากฎหมายอนุบัญญัติที่คณะทำงานจัดทำและปรับปรุงอนุบัญญัติศุลกากรจำนวน ๘ คณะจัดทำขึ้นเพื่อรองรับการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ และคณะทำงานฯ ได้จัดการประชุมเพื่อติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และคาดว่าจะสามารถจัดทำและปรับปรุงกฎหมายอนุบัญญัติแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่ร่างพระราชบัญญัติฯ กำหนดไว้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมศุลกากร สำนักกฎหมาย

โทร ๐ ๒๖๖๗ ๗๔๔๕

โทรสาร ๐ ๒๖๖๗ ๖๙๒๕